

Warszawa, 14 listopada 2016 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz
niektórych innych ustaw**

(druk nr 318)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedłożona Senatowi ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, uchwalona w dniu 4 listopada 2016 r. wprowadza zmiany w dziesięciu ustawach.

Reguluje ona szereg zagadnień, z których najważniejsze dotyczą statusu zawodowego sędziów. Nowelizacja ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych:

1) wprowadza zasadę jawności oświadczeń majątkowych sędziów. Jawne oświadczenia majątkowe będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Jeżeli ujawnienie informacji zawartych w oświadczeniu mogłoby spowodować zagrożenie dla sędziego lub osób dla niego najbliższych, oświadczenie może być objęte przez podmiot uprawniony do odebrania oświadczenia klauzulą tajności jako „zastrzeżone”. Minister Sprawiedliwości jest uprawniony do zniesienia tak nadanej klauzuli;

2) ustanawia odpowiedzialność karną sędziów za umyślne podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym (rygor odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia), co ma na celu wyeliminowanie dotychczas podnoszonych wątpliwości czy czyn taki stanowi przestępstwo czy jedynie przewinienie dyscyplinarne;

3) wydłużone zostają okresy przedawnienia karalności za popełnione przewinienia dyscyplinarne: z trzech do pięciu lat od popełnienia czynu, a w przypadku gdy postępowanie dyscyplinarne wszczęto przed upływem terminu przedawnienia, okres przedawnienia wyrokowania wydłuża się z pięciu do ośmiu lat od chwili popełnienia czynu;

4) w przypadku wymierzenia sędziemu innej niż upomnienie lub złożenie z urzędu kary dyscyplinarnej, ukarany sędzia nie będzie mógł przez pięć lat objąć funkcji prezesa sądu, wiceprezesa sądu ani kierownika ośrodka zamiejscowego sądu;

5) katalog kar dyscyplinarnych zostaje rozszerzony o nową karę, polegającą na obniżeniu wynagrodzenia zasadniczego sędziego o 5 do 20 procent, na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat;

6) wprowadzone zostały zasady orzekania wobec sędziów kary łącznej w postępowaniu dyscyplinarnym.

Ustawa w kolejnych artykułach nowelizuje kolejno ustawy: o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, Prawo o ustroju sądów wojskowych, o Sądzie Najwyższym oraz Prawo o prokuraturze, wprowadzając w nich zmiany analogiczne do wyżej przedstawionych.

Druga grupa zmian koncentruje się wokół zagadnienia przewlekłości postępowań sądowych. W pierwotnym założeniu to właśnie ta kwestia stanowiła istotę nowelizacji.

Konieczność ich wprowadzenia wynika z potrzeby wykonania pilotażowego wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 lipca 2015 r. w sprawie Rutkowski i inni przeciwko Polsce (skargi nr 72287/10, 13927/11 oraz 46187/11). Wyrok ten dotyczy nie tylko trzech skarżących wymienionych w wyroku (Rutkowski, Orlikowski i Grabowska), ale 591 innych osób, które podniosły w swoich skargach zarzut naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, który formułuje wymóg rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie (przewlekłość postępowań karnych lub cywilnych) oraz art. 13 Konwencji w związku z odmową przyznania słusznego zadośćuczynienia.

Przez wzgląd na liczbę wniesionych do Trybunału spraw dotyczących naruszenia prawa do procesu w rozsądnym terminie Polska została objęta tzw. wzmocnioną procedurą nadzoru w dniu 1 stycznia 2011 r.

W dniu 24 września 2013 r. Komitet Ministrów Rady Europy wydał decyzję w której stwierdził, że mimo dokonanych reform, w Polsce nadal istnieją problemy dotyczące funkcjonowania skargi na przewlekłość postępowania oraz związanego z nią zadośćuczynienia. Komitet stwierdził, że przyznawana rekompensata jest zbyt niska, a dokonując oceny zasadności skargi sądy polskie dokonują tzw. fragmentaryzacji

postępowania, dokonując oceny trwania tylko części postępowania poprzedzającego wniesienie skargi, zamiast uwzględniać całkowitą długość postępowania w sprawie tj. od jego rozpoczęcia do chwili wydania prawomocnego orzeczenia, co obejmuje postępowanie przygotowawcze oraz postępowanie przed wszystkimi sądami, wszystkich instancji.

Zastosowana procedura wyroku pilotażowego jest efektem ujawnienia poważnych braków strukturalnych i złożonych problemów systemowych (w tym przypadku w odniesieniu do wymogu rozsądnego terminu), co ma miejsce, gdy stan faktyczny wnoszonych do Trybunału spraw wskazuje na istnienie w obrębie krajowego porządku prawnego wadliwego funkcjonowania ustawodawstwa lub praktyki na poziomie krajowym, w wyniku czego cała grupa osób nie mogła i nadal nie może korzystać ze swoich praw (sprawa Broniowski p. Polsce).

Trybunał wskazał, że ilość skarg na przewlekłość wpływających do sądów polskich wskazuje na ich stały wzrost od 2.659 w 2006 r. do 12.532 w 2013 r.

Jednocześnie Trybunał wskazał na bardzo niskie kwoty przyznawane w kraju tytułem zadośćuczynienia, znacznie poniżej tych, które wynikają z orzecznictwa Trybunału. (np. w sprawie p. Rutkowskiego było to 5% kwoty, którą przyznałby Trybunał).

Standardy wynikające z orzecznictwa Trybunału w zakresie kompensacyjnym tj. wysokości zasądzanych kwot, wyznacza kryterium właściwego tj. słusznego zadośćuczynienia, ujęte w wyroku Scordino, w którym Trybunał stwierdził, że państwo wdrażając środek odwoławczy o charakterze kompensacyjnym ma swobodę uznania w takim zakresie, by mogło zorganizować środek odwoławczy w sposób zgodny z własnym systemem prawnym, tradycjami, a także standardami życia obowiązującymi w tym kraju.

W przypadku Polski Trybunał wskazał minimalne akceptowane przez siebie kwoty w tzw. ujęciu retrospektywnym, a zatem na dzień rozpoznania skargi przez sąd krajowy określając je na poziomie nie mniej niż 1000 złotych za każdy rok postępowania dotkniętego przewlekłością (wyrok Rutkowski p. Polsce pkt. 27).

Przedłożona Senatowi nowela zmienia w art. 6 przepisy ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Pierwsza ze zmian dotycząca art. 1 ustawy o skardze, wprowadza dla podmiotów stosujących ustawę nakaz bezpośredniego kierowania się standardami wynikającymi z Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Jest to wyraźne wskazanie, że przepisy Konwencji oraz wypracowane przez Europejski Trybunał Praw Człowieka standardy orzecznicze nie mogą być przez sądy krajowe pomijane i traktowane jako oderwane od przepisów obowiązującej ustawy.

Druga ze zmian, dokonana w art. 2 ust. 2 ustawy o skardze, zawiera dodatkowy element, który musi być uwzględniony przez sąd orzekający w sprawie o stwierdzenie przewlekłości, a mianowicie „łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego na jakim etapie skarga została wniesiona”.

Jest to wyraźne zerwanie z mechanizmem fragmentacji (fragmentaryzacji) przy ocenie długości trwania sprawy w postępowaniu oceniającym czy zaistniała przewlekłość postępowania, a co za tym idzie sąd będzie oceniał postępowanie jako całość.

W zmianie dotyczącej art. 12 ustawy o skardze ustawa precyzuje zasady przyznawania konkretnych kwot zadośćuczynienia zwanego w ustawie „sumą pieniężną”.

Nie zmieniając dotychczasowych kwot wyznaczających minimum i maksimum orzeczonej w sprawie sumy pieniężnej (od 2 do 20 tysięcy złotych) ustawa określa, że wysokość kwoty za każdy rok przewlekłości nie może być niższa od 500 złotych. Jednocześnie w sytuacji, gdy skarżący nie przyczynił się swoją postawą, w sposób zawiniony, do wydłużenia postępowania, suma ta może być odpowiednio od tej kwoty wyższa, zamykając się oczywiście w kwocie ustawowego maksimum.

W art. 14 ustawy o skardze wprowadzono prawo wniesienia nowej skargi w tej samej sprawie w przypadku odrzucenia uprzednio wniesionej skargi z przyczyn formalnych.

W art. 17 ust. 1 ustawy o skardze podniesiona została opłata od wniesienia skargi ze 100 do 200 złotych.

Ostatnią z istotnych zmian wprowadzanych nowelizacją są przepisy art. 10 ustawy, która nowelizuje przepisy przejściowe ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.

Przepisy te dotyczą szczególnych rozwiązań procesowych pozwalających (na etapie postępowania sądowego) prokuratorowi na skierowanie do sądu żądania zwrotu akt do etapu postępowania przygotowawczego w celu przeprowadzenia przez niego niezbędnych czynności procesowych, gdy zdaniem oskarżenia, ujawniły się istotne okoliczności, konieczność poszukiwania dowodów lub zachodzi konieczność przeprowadzenia innych czynności mających na celu uzupełnienie śledztwa lub dochodzenia.

Sąd związany jest wnioskiem prokuratora, zaś obecna nowelizacja pozbawia strony prawa wniesienia zażalenia (art. 344a § 3 k.p.k. nie stosuje się).

Sprawa pozostaje w dyspozycji prokuratora, który w terminie 6 miesięcy od dnia przekazania sprawy może złożyć nowy akt oskarżenia, podtrzymać dotychczasowy akt oskarżenia lub złożyć wnioski o wydanie wyroku skazującego, o warunkowe umorzenie postępowania lub o umorzenie postępowania i orzeczenie środka zabezpieczającego.

To szczególne rozwiązanie zostaje obecną nowelizacją w istotny sposób rozbudowane przyznając prokuratorowi prawo żądania zwrotu akt sprawy do postępowania przygotowawczego na etapie sądowego postępowania odwoławczego.

Podobnie jak w opisanym wyżej przypadku sąd odwoławczy związany wnioskiem prokuratora uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę prokuratorowi, unicestwiając w ten sposób całe dotychczasowe postępowanie przed sądem pierwszej instancji i przed sądem odwoławczym.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 10 i 15 (dotyczące prawa żądania zwrotu akt sprawy do postępowania przygotowawczego na etapie postępowania sądowego oraz braku prawa do złożenia zażalenia na postanowienie sądu o zwrocie akt prokuratorowi) oraz art. 9, który przesuwa o pół roku termin wejścia w życie trzech przepisów ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw na dzień 1 lipca 2017 r., które regulują kwestie wyznaczania sędziów do składu orzekającego.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa jest efektem prac nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym

prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki oraz niektórych innych ustaw (druk nr 851).

Pierwsze czytanie ustawy miało miejsce na 27 posiedzeniu Sejmu w dniu 5 października 2016 r. po czym projekt ustawy został przesłany, w celu rozpatrzenia, do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Komisja przedstawiła swoje sprawozdanie w dniu 27 października 2016 r. wraz z wnioskiem mniejszości, który zmierzał do wykreślenia art. 10 projektu, dotyczącego prawa żądania przez prokuratora na etapie postępowania sądowego zwrotu akt sprawy do postępowania przygotowawczego.

W efekcie prac sejmowej Komisji wprowadzono szereg zmian, które dotyczyły przede wszystkim następujących zagadnień:

1) zmieniony został przedmiot ustawy, co skutkowało zmianą tytułu ustawy. Zasadniczym celem nowelizacji stała się zmiana przepisów ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, dotycząca oświadczeń majątkowych sędziów i postępowań dyscyplinarnych, w miejsce dotychczasowych propozycji czyniących priorytetem sprawy przewlekłości postępowań;

2) karę dyscyplinarną polegającą na obniżeniu wynagrodzenia sędziego zaostrzono, podnosząc jej maksymalny wymiar z 15 do 20 procent wynagrodzenia zasadniczego;

3) przepisy ustawy uzupełniono o nowelizację przepisów ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne w zakresie jawności oświadczeń majątkowych Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego;

4) dodano również przepisy zmieniające ustawę – Prawo o ustroju sądów wojskowych w zakresie jawności oświadczeń majątkowych sędziów tych sądów;

5) w ustawie zmieniającej ustawę o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki:

– zrezygnowano ze zmian art. 6 ustawy, które miały na celu odformalizowanie skargi na przewlekłość,

– w art. 12 obniżono z 1000 do 500 złotych minimalną kwotę zadośćuczynienia (sumy pieniężnej) za każdy rok stwierdzonej przewlekłości postępowania;

– w art. 14 wprowadzono prawo wniesienia nowej skargi w tej samej sprawie w przypadku odrzucenia skargi z przyczyn formalnych,

– wprowadzono zmianę art. 17, której meritum było podniesienie wysokości opłaty od wniesienia skargi na przewlekłość.

Drugie czytanie projektu ustawy miało miejsce na 29 posiedzeniu Sejmu w dniu 3 listopada 2016 r. Zgłoszono wniosek o odrzucenie projektu ustawy oraz sześć poprawek.

Celem trzech pierwszych poprawek było usunięcie z ustawy przepisów wprowadzających jawność oświadczeń majątkowych sędziów.

Pozostałe trzy poprawki zostały uwzględnione w treści ustawy. Ich celem była rezygnacja ze zmian ustawy o Trybunale Konstytucyjnym dotyczących obecności prokuratorów delegowanych do Prokuratury Krajowej w posiedzeniach pełnego składu Trybunału, wykreślenie jednego z przepisów przejściowych dotyczącego udostępniania akt prawomocnie zakończonych postępowań dyscyplinarnych oraz skrócenie terminu wejścia w życie (dzień następujący po dniu ogłoszenia) przepisów dotyczących prawa żądania przez prokuratora na etapie postępowania sądowego zwrotu akt sprawy do postępowania przygotowawczego.

III. Uwagi szczegółowe oraz propozycje poprawek

1) Pierwsza z uwag związana jest ze zmianami ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, które dotyczą katalogu kar orzekanych wobec sędziów w postępowaniu dyscyplinarnym. Jak wskazano wyżej, w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych wprowadzono nową karę polegającą na obniżeniu wynagrodzenia zasadniczego sędziego od 5 do 20 % na okres od 6 miesięcy do dwóch lat, dodatkowo w nowym art. 133a określono zasady łączenia kar oraz orzekania wobec sędziów sądów powszechnych kary łącznej w postępowaniu dyscyplinarnym.

Zasady postępowania dyscyplinarnego dotyczące sędziów sądów wojskowych reguluje właściwa im, odrębna ustawa – Prawo o ustroju sądów wojskowych.

Część zagadnień uregulowana jest samodzielnie w tej ustawie, a w części ustawa nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

W art. 70 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych nie wskazano na art. 109 ani art. 133a jako te, które należy stosować odpowiednio do sędziów sądów wojskowych.

W przypadku art. 109 jest to zabieg prawidłowy, gdyż ustawa – Prawo o ustroju sądów wojskowych zawiera uregulowanie odrębne – przepis art. 39, który określa katalog kar dyscyplinarnych.

Wprawdzie stanowi on wierne odwzorowanie treści przepisu art. 109 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, jednak faktycznie ustanawia on pewne odmienności, np. w zakresie braku surowych konsekwencji orzeczenia kary nagany.

Również wprowadzony ustawą w stosunku do sędziów sądów powszechnych zakaz objęcia funkcji prezesa, wiceprezesa lub kierownika ośrodka zamiejscowego sądu nie rozciąga się automatycznie na sędziów sądów wojskowych.

Stwierdzając istnienie równego statusu sędziów obu rodzajów sądów, z zachowaniem odrębności związanych z wiążącym sędziów sądów wojskowych stosunkiem służby, należy rozważyć czy istnieje racjonalne uzasadnienie odmiennego potraktowania sędziów sądów powszechnych i sędziów sądów wojskowych, a w przypadku braku takiego uzasadnienia wprowadzić odpowiednie poprawki do art. 39 § 1 oraz do art. 70 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych, które ujedynoliją zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów.

Propozycje poprawek:

1) w art. 3:

a) w poleceniu nowelizacyjnym wyrazy „w art. 28” zastępuje się wyrazami „wprowadza się następujące zmiany”,

b) dotychczasowe pkt 1– 4 oznacza się jako lit. a–d i umieszcza się w pkt 1 ze zdaniem wstępnym w brzmieniu:

„w art. 28:”,

c) dodaje się pkt 2 i 3 w brzmieniu:

„2) w art. 39:

a) w § 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) obniżenie uposażenia zasadniczego sędziego o 5% – 20% na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat;”

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„Sędzia, któremu wymierzono karę określoną w § 1 pkt 2a–4, nie może być wyznaczony przez okres pięciu lat na wyższe sędziowskie stanowisko służbowe, a także nie może być w tym czasie członkiem kolegium sądu wojskowego, orzekać w sądzie dyscyplinarnym ani objąć w sądzie funkcji prezesa sądu, wiceprezesa sądu lub kierownika ośrodka zamiejscowego sądu.”;

3) w art. 70 w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do sądów wojskowych, asystentów sędziów oraz ławników stosuje się odpowiednio przepisy art. 4, art. 5, art. 8, art. 22b § 2, art. 37 § 8, art. 37e § 1 i 3, art. 40, art. 41a–41d, art. 42, art. 44–52, art. 53 § 1–3, art. 54, art. 56, art. 57 § 1 i 7 zdanie pierwsze i drugie, art. 58 § 1, 3-4a i 5–6, art. 60, art. 65, art. 66, art. 69 § 1–2a, art. 70, art. 71, art. 73–75, art. 77 § 2–2b, 3a, 4 i 6–7, art. 78 § 1–4, art. 78a § 1–3 i 6, art. 79, art. 80 § 2d–2h i 4, art. 82a, art. 83, art. 84 § 3, art. 85, art. 86, art. 89, art. 90, art. 91 § 1, 1c–2, 6, 7 i 9–12, art. 91a, art. 92, art. 93, art. 94 § 1, 3 i 4, art. 95, art. 98 § 1 i 2, art. 99, art. 100 § 1–4, art. 101 § 2-4, art. 102, art. 104–106d, art. 106f, art. 106g, art. 108, art. 111, art. 114 § 5–7, art. 115–118, art. 120–122, art. 125-128, art. 130, art. 131, art. 133, art. 133a, art. 147 § 3, art. 156, art. 159 § 1 pkt 5 i 6, art. 167, art. 169, art. 170 § 3 i art. 171–174 ustawy, o której mowa w art. 32a § 1, oraz przepisy wydane na podstawie art. 41 § 2, art. 41e, art. 57 § 9, art. 58 § 7, art. 78 § 5, art. 78a § 7, art. 91 § 8, art. 106e i art. 148 § 3 tej ustawy, z tym że:”.”;

2) w art. 6 w pkt 5 w lit. a, w ust. 4 wyrazy „znaczenia dla skarżącego” zastępuje się wyrazami „znaczenie dla skarżącego”;

3) w art. 6 w pkt 7, w ust. 1 wyraz „opacie” zastępuje się wyrazem „opłacie”;

4) Istotne wątpliwości, w tym o charakterze konstytucyjnym, budzi treść nowego przepisu wprowadzanego w art. 10 pkt 2 ustawy. Przepis ten przewiduje zwrot sprawy prokuratorowi w celu usunięcia braków postępowania przygotowawczego na etapie postępowania odwoławczego.

Sąd związany jest wnioskiem prokuratora i musi wyrok sądu pierwszej instancji uchylić (choć nie zachodzą przesłanki określone przepisami art. 439 § 1, art. 454 ani nie ma konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości), chociaż na etapie postępowania jurysdykcyjnego to sąd sprawuje kierownictwo nad postępowaniem.

„Zarządzanie procesem, czuwanie nad jego przebiegiem i koordynacja działań stron należy do sądu. Z ogólnych zasad procesowych, w tym i zasady sędziowskiego kierownictwa wynika rola sądu jako gwaranta rzetelnego przebiegu postępowania.”(A. Łazarska *Sędziowskie kierownictwo postępowaniem* PS 2012 nr 5, str. 50).

Prawo to stanowi element konstytucyjnie umocowanego prawa do sądu. Zgodnie z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i podstawowych wolności oraz z art. 45 Konstytucji każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, bezstronny i niezawisły sąd.

Omawiany przepis nakazując cofnięcie sprawy do etapu postępowania przygotowawczego, czyli do początku, wpłynie niewątpliwie na wydłużenie całego postępowania przyczyniając się do jego nadmiernej przewlekłości, a tym samym do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Dotychczasowa linia orzecznicza sądów polskich w sprawach, których przedmiotem jest stwierdzenie przewlekłości postępowania stanowi iż „uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, mimo że nie wystąpiło nierozpoznanie istoty sprawy lub konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości może uzasadniać skargę na przewlekłość postępowania (postanowienie SN z dnia 27 października 2005 r. III SPP 145/05, OSNP 2006, nr 9–10, poz. 168).

Należy również mieć na względzie sytuację osób tymczasowo aresztowanych, dla których terminowość działania organów procesowych ma wymiar szczególny. W sprawach tych powinny być stosowane wyższe standardy staranności.

„Sprawność postępowania ma szczególne znaczenie dla oskarżonego, który nie powinien znajdować się przez zbyt długi okres w sytuacji niepewności co do jego losu”.(Rutkowski *przeciwko Polsce* teza 112, str. 35).

Przepis art. 10 pkt 2 wydaje się ponadto nie realizować zasady równości stron gdyż wprowadza uprawnienie jedynie po stronie oskarżyciela publicznego, który powołując się na konieczność poszukiwania dowodów lub konieczność przeprowadzenia innych czynności

mających na celu wyjaśnienie okoliczności sprawy doprowadza do ponownego przeprowadzenia całego postępowania karnego.

Zmieniany przepis nie przesądza ile razy prokurator będzie mógł skorzystać z takiego uprawnienia starając się w danej sprawie o uzyskanie satysfakcjonującego orzeczenia.

Należy też zwrócić uwagę na to, że art. 6 ust. 1 Konwencji Praw Człowieka i podstawowych wolności zobowiązuje państwa – strony do takiego zorganizowania systemu sądownictwa, by sądy mogły spełniać wszystkie jego wymagania, w tym zobowiązanie do rozstrzygnięcia sporów w rozsądnym terminie (*Duclos przeciwko Francji*, wyrok z dnia 17 grudnia 1996 r. Lex nr 79870).

Przepis art. 10 pkt 2, będąc przepisem incydentalnym, silnie ingeruje w bieg postępowania sądowego i nie jest w żaden sposób skorelowany z rozwiązaniami Kodeksu postępowania karnego.

Ze względu na wyżej wskazane argumenty przepis art. 10 pkt 2 powinien być usunięty z treści ustawy.

Propozycja poprawki:

– w art. 10 skreśla się pkt 2;

5) Ostatnia z uwag dotyczy art. 12 ustawy. Przepis ten jest przepisem przejściowym i rozstrzyga o sposobie stosowania nowych przepisów o przedawnieniu dyscyplinarnym do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Omawiany przepis wymaga doprecyzowania terminologicznego, gdyż przepisy zmienianej ustawy dotyczą przedawnienia „dyscyplinarnego”.

Ponadto przepisy dotyczące przedawnienia nie stanowią przedmiotu samej ustawy, lecz zawarte są w przepisach ustawy zmienianej w art. 1.

Stąd propozycja następującej poprawki :

– w art. 12 wyrazy „przepisy o przedawnieniu” zastępuje się wyrazami „przepisy ustawy zmienianej w art. 1 o przedawnieniu dyscyplinarnym,”.

Beata Mandylis

Główny legislator